

Українська держава понад усе!

Видання Історичного клубу "Холодний Яр"

2014 рік
Січень
Число 1 (335)

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

НАШ ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС – 33545

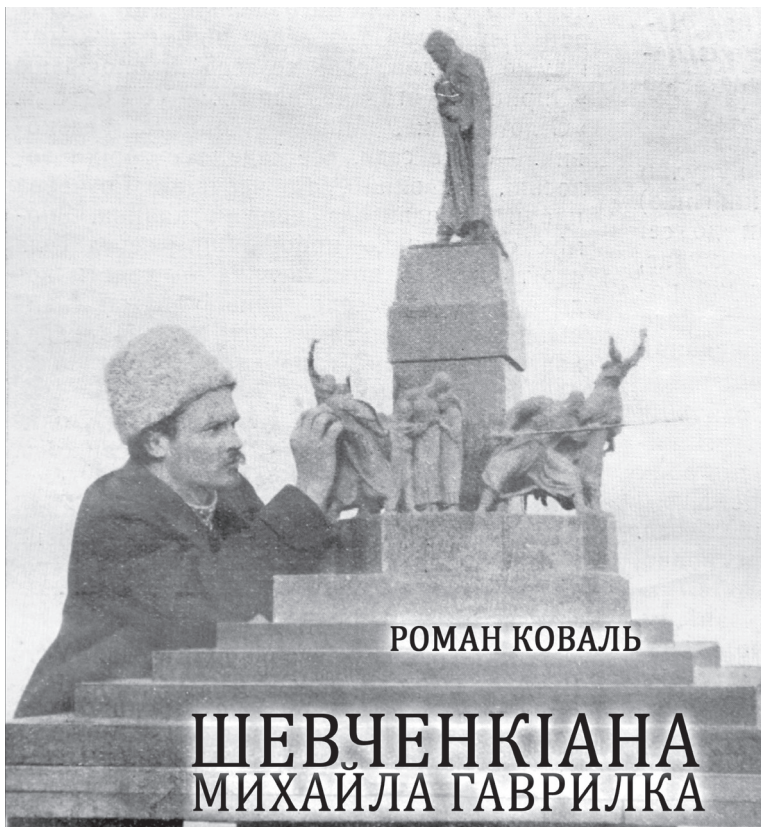
У грудні 2013 р. на вулиці та майдани Києва та інших міст вийшли мільйони громадян України різних національностей, щоб висловити протест, обурення та огиду злочинному режиму Януковича-Азарова, який довів Україну до банкрутства,

відмовився від обіцяного курсу на євроінтеграцію і потягнув нас зрадливо в російське ярмо. Участь у протестах взяли члени Історичного клубу "Холодний Яр", передплатники газети "Незборима нація", читачі наших книжок. Щиро дякуємо всім,

хто висловив свою думку вголос! Сподіваємося здолати кримінально-олігархічну банду донецьких зрадників! Радіємо, що виросло нове покоління борців за волю України!

Редакція "Незборимої нації"

27 грудня 2013 р. у бібліотеці Історичного клубу "Холодний Яр" у серії "Видатні українці" вийшла нова книжка Романа Ковалю

У ній йдеться про першу в історії української культури шевченкіану, яку на початку ХХ століття створив Михайло Гаврилко. Протягом 20 років він увічнивав Кобзаря в погруддях, пам'ятниках, барельєфах, горельєфах, портретах, плакатках, медальйонах, листівках та у слові. Шевченкіану Гаврилко творив у несприятливих умовах революційного підпілля, тюрем, еміграції, війни 1914 – 1918 рр. та російської окупації 1919 – 1920 років. "Се наче квінтесенція Шевченкової поезії, ще закоханої в минувшину і

не зневіреної в її величі" – цю думку історика мистецтва Миколи Голубця винесено в епіграф видання.

Імперці знищили значну частину робіт Гаврилка, а самого живцем спалили в топці локомотива на станції Полтава восени 1920 року. На його ім'я було накладене табу, тож не дивно, що про Гаврилка не знали історики, мистецтвознавці, скульптори, художники, професори, академіки, журналісти, державні діячі, земляки, лауреати Шевченківської премії. Понад століття ім'я видатного митця-воїна залишалось

"широко невідомим" навіть у колах української інтелігенції.

У передмові до видання проректор Львівської національної академії мистецтв Роман Яців зазначив: "Шевченкіана Михайла Гаврилка" – нова монографічна наукова розвідка Романа Ковалю, відомого дослідника Української національно-визвольної боротьби ХХ століття, автора численних праць про важливі сторінки військової історії України. Тематично вона кореспондує з одним із фрагментів більшої книжки автора – "Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею", виданої 2011 року, що викликала значний суспільний резонанс та схвальну оцінку професійної наукової думки... Видання набуло самодостатньої змістовної конфігурації, з якою історичний і культуротворчий образ Михайла Гаврилка розкривається в усій поліфонії його почувань, поривів, алегоричних "моделювань" візії України у дзеркалі національного Пророка... Авторська методологія має адресний (щодо тематики) характер і дозволяє в адекватний спосіб розкрити унікальність постаті Михайла Гаврилка – і як широкоформатної індивідуальності, і як автора власної шевченкіани. Концепція організації великого джерельного ресурсу, наукові оцінки мистецьких творів, мова викладу, добір ілюстрацій підпорядковані загальній ідеї монографічного висвітлення теми, що сприятиме засвоєнню цього матеріалу новими поколіннями українців".

У виданні вміщено також рецензії на працю Романа Ковалю "Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею" Ігоря Калинця, Емми Бабчук, Василя Шкляра, Романа Яціва. Саме цю книжку Асоціація українських письменників висунула на здобуття Національної премії ім. Тараса Шевченка 2014 року.

Історичний клуб
"Холодний Яр"

ювілеї і дати СІЧЕНЬ

1 січня 1893 р. народився Григорій Сосідко, підполковник Армії УНР, командир сотні зв'язку "Галичина", художник, артист, режисер, редактор.

1 січня 1894 р. народився Євген Онацький, член Центральної Ради й ОУН, історик.

1 січня 1895 р. народився Гнат Западнюк, учасник Першого зимового походу Армії УНР, автор стрілецької пісні "То не грім заgrimів", доктор ветеринарних наук.

1 січня 1904 р. народився бандурист Євген Адамцевич.

1 січня 1909 р. народився Степан Бандера.

1 січня 1926 р. народився бандурист Олексій Нирко.

1 січня 1979 р. помер майор УПА Микола Савченко (Петро Миколенко-Байда), заступник командира 26-го (Лемківського) ТВ "Лемко", командир Перемиського куреня УПА, заступник шефа Місії УПА за кордоном.

2 січня 1875 р. народився Юрій Коллард, співзасновник РУП.

2 січня 1883 р. народився Всеволод Петрів, генерал-хорунжий Армії УНР.

3 січня 1921 р. загинув чорнольський отаман Микола Кібець-Бондаренко.

3 січня 1944 р. народився Петро Хмарук, багаторічний в'язень сумління.

3 січня 1950 р. народилася поетеса Леся Силенко, мати бандуриста Тараса Силенка.

3 січня 1951 р. помер Юрій Коллард, співзасновник РУП, автор спогадів.

4 січня 1891 р. народився Іван Литвиненко, командир 2-ї бригади 1-ї Запорозької дивізії Армії УНР, радник Поліської Січі Тараса Бульби-Боровця, начальник розвідувального відділу Військового штабу УПА-Північ.

5 січня 1919 р. загинув Свирид Сотниченко, кубанський бандурист, член Кубанської ради.

5 січня 1923 р. народився сотенний УПА Мирослав Симчич-"Кривоніс".

5 січня 1962 р. помер Олександр Карплюк, вояк УГА, член УВО, старший десятник 1-ї УД УНА.

5 січня 1980 р. помер Борис Барвінський, курінний Київського полку Вільного козацтва, підполковник Армії УНР, сотник дивізії "Галичина", вчитель.

6 січня 1834 р. народився поет Степан Руданський.

6 січня 1846 р. Тарас Шевченко написав "Заповіт".

6 січня 1846 р. у Києві організовується Кирило-Мефодіївське братство.

6 січня 1898 р. народився Володимир Сосюра.

6 січня 1899 р. народився Андрій Сакович, сотник Армії УНР і дивізії "Галичина".

6 січня 1982 р. помер бандурист Василь Ємець, учасник Визвольних змагань у лавах Армії УНР.

7 січня 1853 р. народився Микола Аркас, автор "Історії України-Русі".

7 січня 1947 р. помер Ілько Гаврилюк, сотник УГА, письменник, педагог.

8 січня 1878 р. народився Володимир Старосольський, перший голова товариства "Січові стріль-

ці" у Львові, член Союзу визволення України, адвокат.

8 січня 1935 р. народився поет Василь Симоненко.

9 січня 1892 р. народився Петро Крижанівський, командир самокатної сотні військ Центральної Ради, начальник прес-квартири штабу Армії УНР, голова комісії набору до дивізії "Галичина", шеф штабу УВВ, журналіст.

9 січня 1970 р. помер Петро Саламаха, поручник УГА, старшина поліційного вишкільного куреня 1-ї УД УНА у м. Бранденбурзі.

10 січня 1875 р. народився Кость Блоха, командир 2-го полку 1-ї Синьої дивізії, повстанський отаман (Здобудь-Воля).

10 січня 1976 р. помер Зенон Стефанів, старшина Армії УНР, командир сотні пішої бригади УНА, історик, дійсний член НТШ, автор споминів.

11 січня 1597 р. народився Петро Могила, український культурно-освітній діяч.

11 січня 1647 р. запорожці розбили турків, які напали вночі на Січ.

12 січня 1902 р. народився Лев Рудницький, хорунжий УГА і дивізії "Галичина", член Української вільної академії наук.

12 січня 1975 р. помер Петро Сагайдачний, вояк УСС, старшина УГА, сотник Армії УНР, співредактор часопису "Новий час", член похідних груп ОУН, редактор газети "Нова Україна" (Харків, 1941 – 1943).

12 січня 1975 р. помер Роман Дашкевич, начальник артилерії корпусу Січових стрільців, генерал-поручник Армії УНР.

12 січня 1991 р. померла поетеса Леся Силенко, мати кобзаря Тараса Силенка.

13 січня 1877 р. народився Левко Мацієвич, громадський діяч і науковець.

13 січня 1893 р. народився Павло Гарячий, сотник Армії УНР.

14 січня 1882 р. народився Іван Огієнко, науковець і релігійний діяч.

14 січня 1898 р. народився Юрій Горліс-Горський, письменник, старшина Армії УНР.

14 січня 1944 р. загинув Роман Сушко, командир 2-ї дивізії Січових стрільців, крайовий командант УВО, полковник Армії УНР.

15 січня 1871 р. з'явився на Світ Божий Агатангел Кримський, видатний мовознавець.

15 січня 1890 р. народився Антон Гребенник (отаман Чорна Хмара).

15 січня 1970 р. помер Олександр Шаруда, бунчужний Окремого кінного дивізіону ім. Петра Болбочана.

16 січня 1983 р. помер Кость Мандзенко, підполковник Армії УНР, полковник УНА.

16 січня 2001 р. помер бандурист Микола Будник.

17 січня 1957 р. помер Іван Полтавець-Остранич, отаман відділу Вільного козацтва у Петрограді, наказний військовий отаман Вільного козацтва, повстанський отаман, полковник Армії Української Держави.

18 січня 1894 р. народився Михайло Хронов'ят, чотар УСС, сотник УГА, поручник дивізії "Галичина", педагог.

Продовження на 4-й сторінці.

Не Україна для нас, а ми для України!
Дмитро МИРОН-"ОРЛИК"

"Незборима нація" – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

УДУШЕННЯ УКРАЇНИ ЯК РОСІЙСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ

Нарешті світу відкрилася заповітна російська національна ідея – недопущення України до Європи за будь-яку ціну. Нікого вже не можуть здивувати думки українських політологів, що Кремль укотре провів спецоперацію проти України і що хтось у Росії, а може і в Україні, отримає зірочки Героя Росії. Бійня на Євромайдані не мала жодної політичної логіки з погляду інтересів Януковича. Але логіки немає тільки з погляду втримання влади. “Залізна логіка в цьому абсурдному і злочинному розгоні з’являється, якщо поглянути на ситуацію очима президента Росії Володимира Путіна. Розгін (“зачистка”) Євромайдану з демонстративною жорстокістю і свавіллям перед об’єктивами телекамер пов’язаний саме з прагненням продемонструвати, що виборчий штаб міністра МВС Віталія Захарченка та секретаря РНБО Андрія Кірюва вміє виконувати зобов’язання перед Росією. Путін пов’язав Януковича кров’ю. Бо Путін – “державник”. А російський державник (у перекладі на літературну мову – людина з імпералістичною і тоталітарною свідомістю) страшенно не любить повертати нагабоване. Особливо коли це величезна Україна з її природними багатствами і виходом до Чорного моря. Тому відповідь Москви на Майдан однозначна: Україна – наша королева, і, крім нас, ніхто її не доїмте. Й українці теж.

Найдивовижніше, що цей абсурд, тільки іншими словами, всерйоз повторюють і милі та хороші росіяни, навіть із вищою освітою. І ще й сперечаються до хрипоті.

– Росіяни були психологічно і культурно практично одним народом з українцями, – сказали мені нещодавно.

Я відповів, що шалено радий за росіян, утім це їхні внутрішні проблеми, бо українці з росіянами ніколи не були психологічно-культурно одним народом. Тому українцям не цікаві уявлення росіян. Мій опонент не знав, що відповісти, – він ніколи не дивився на це з такої позиції.

– За Голодомор відповідальні насамперед українські більшовики, принаймні їхні руки, – казали мені.

– А за Голокост відповідальні насамперед євреї, щонайменше їхні ноги – тому що не відмовлялися йти в газові камери, – відповів я.

І знову заперечень не почув.

– Який ще Голодомор! Від голоду гинули і росіяни! – казали мені.

У такому разі природно було б і перед всіма вибачитися і компенсувати збитки. А не відмовлятися визнати провину центру перед краями й іншими націями, до того ж будучи представником тієї самої організації, яка здійснювала Голодомор. Якщо в Росії не пам’ятають і не поминають жертв голоду в Татарії, Башкирії і Тамбові, то це не означає, що й Україна зобов’язана забути про Голодомор. Тим більше що кати й не думають вибачитися і тільки сито відригують у відповідь.

У Голодоморі 1932 – 1933 років в Україні та в голоді 1932 – 1933 років у Казахстані мало звинуватити лише більшовиків. Бо за Сталіна більшовики переродилися в націонал-більшовиків, тобто в російських більшовиків... Націонал-комуністи були і в Україні (Василь Блакитний, Олександр Довженко, Панас Любченко, Микола Хвильовий, Олександр Шумський), але в них було інше розуміння, не нацистське, як у Сталіна. Їх Кремль знищив – усіх, крім класика українського кіно Олександра Довженка, перевезеного до Москви, де він доживав свої дні в золотій клітці. Залишилися лише російські націонал-більшовики, сталіно-фашисти, бо СССР мав стати країною росіян, тому й були засуджені до винищення голодом українці та казахи – дві найбільших нації після росіян (узбеки тоді не були єдиним народом). Сталін був виразником сподівань російських люмпенів, сірої і безликої російської маси, що прийшла на зміну знищеним російським європейцям Санкт-Петербурзького періоду. Тому спроба подати Голодомор як лише один з багатьох злочинів сталінізму приречена на провал. Це пошуки виходу, щоб не платити за рахунками.

Цілеспрямований етноцид росіянами українців у XX столітті викликаний тим, що українці, як і поляки, фіни та прибалтійські народи, не підтримали більшовизм. Не назвеш жодного визначного українського

революціонера-більшовика! Були більшовики з українськими прізвищами (Скрипник, Антонов-Овсієнко, Криленко, Дибенко, Семашко, Цюруп) – вони не тільки не мали жодного стосунку до України, а й були вшент зрусифіковані. Під час війни в Україні заправляли і взагалі далекі від України люди – П’ятаков, Раковський, Євгенія Бош, Сергєєв... На роль маріонетки в “радянській Україні” у всеросійській партії більшовиків не знайшлося жодного українця.

Ось чому, коли в 1922-му було вирішено вислати з країни за списками поїздами і “філософськими пароплавами” небажаних діячів культури (в “українському списку” було 77 осіб), лідери комунізму майже відразу ухвалили рішення “про небажаність зміцнення емігрантами українського націоналістичного руху”. Висилка за кордон за українським списком була припинена не розпочавшись. Політиків і вчених України вислали у віддалені губернії РСФСР, а за Сталіна ліквідували. Був в Україні і свій Гумільов – поет-авангардист Григорій Чупринка, який керував повстанням проти більшовиків на Чернігівщині в 1919 році, ЧК розстріляла його як члена Центрального повстанського комітету 28 серпня 1921 року. Це трапилося через два дні після розстрілу Миколи Гумільова під Петроградом.

Більшовизм і “входження” в СССР нав’язали українцям силою, подібно до того, як за царя їм нав’язали горезвісну “єдність із російським народом”, яка існувала лише в офіційних підручниках історії та газетах шарлатанів і демагогів від історії. “Обурливий і безглуздий софізм – ніби можливі дві руські народності і дві російських мови!” – писав 1863 року М. Катков. І негайно використав звичний хід російської пропаганди, зробивши український національний рух частинною “польської інтриги”, перевівши його таким чином у розряд безпосередніх політичних загроз із боку ворогів Росії. Знайома пісня, чи не так?

Голодомор як акцію особливого значення спланувала російська адміністрація в Москві, він здійснений з Москви, руками Москви, з допомогою московських багнетів і місцевих сатрапів, поставлених Москвою. З метою ліквідації українців і заселення України слухняними покидьками російського суспільства. Так само зробили із землями чеченців, калмиків, карачаївців, балкарців, німців Поволжя, кримських татар... Так і зробили. П’ята колона росіян, яка сьогодні домінує у Східній Україні, в буквальному сенсі співає і танцює на кістках мільйонів українських мучеників.

Усе це підтверджується безмірним за масштабом знищенням української інтелігенції під час Голодомору. Його масштаби перевищують принаймні на ступінь загальновідомий Великий Терор проти російської культури. Уявіть собі фізичну ліквідацію всього російського Срібного століття і всіх молодих письменників 1920-х років... Саме це відбулося в Україні.

– Були вбиті всі підряд, – так сказав мені мій батько, який починав свою кар’єру в столиці радянської України Харкові на кіностудії “Кінорабмол”, заснованій Леонідом Луковим, що дивом уцілів.

Символісти, неокласики, футуристи, члени об’єднань “Гроно”, “Гарт”, “Ланка”, “Арена”, “Плут”, “Молодняк”, “Спілка письменників Західної України” та інших були визнані майже повністю. Кого не вирізали, ті покінчили самогубством, як Хвильовий, Любченко, Борис Тенета, або померли на вулиці, як академік Михайло Слабченко. В історії України це так і називається – Розстріляне Відродження. Пік терору – 3 листопада 1937 року, коли в Сандармоху (Карелія) розстріляли Леся Курбаса і з ним 198 письменників, художників і вчених з України.

Вижили одиниці. Остат Вишня вийшов живим з ГУЛАГу через 10 років, не уникав в’язниці Максим Рильський, Володимира Сосюру переслідували до кінця життя, Павло Тичина врятувався, ставши співцем сталінського ладу. Вбили й дітей класиків української літератури Петра Франка та Юрія Коцюбинського, а чоловік покійної Лесі Українки музикознавець Климент Квітка роками карався в таборах (мій дідусь, Сільвестр Барик, 1933 року перебував з ним в одній камері. – *Ред.*). А класик Василь Стефаник, що обачно жив у “панській Польщі”, відмовився

в 1933 році від персональної пенсії радянського уряду на знак протесту проти Голодомору і репресій в Україні.

Ось фрагмент нескінченного мартиролога української культури XX століття: Михайло Бойчук, Тимофій Бойчук, Гордій Брасюк, Кость Буревій, Марко Вороний, Василь Вражливий, Михайло Драй-Хмара, Сергій Єфремов, Дмитро Загул, Микола Зеров, Михайло Івченко, Мирослав Ірчан, Майк Йогансен, Борис Коваленко, Григорій Коваленко, Григорій Косинка, Володимир Косинський, Наталя Коцюбинська, Антон Крушельницький, Фауст Лопатинський, Іван Микитенко, Володимир Науменко, Валеріан Підмогильний, Сергій Пилипенко, Євген Плужник, Валер’ян Поліщук, Клим Поліщук, Люціана Пюнтек, Олександр Пучковський, Михайло Семенко, Михайло Слабченко, Тарас Слабченко, Валер’ян Тарноградський, Дмитро Фальківський, Павло Филипович, Гнат Хоткевич, Вероніка Черняхівська, Володимир Чехівський, Гео Шкурूपій, Григорій Епик, Матвій Яворський, [Михайло Гаврилко]... Про жодного з них росіяни не знають.

Я дуже люблю Німеччину. Але з німців провину за Голокост досі не змити, хоча вони й покалися (принаймні західна частина). І так буде ще років сто. Те ж саме і з росіянами. Провину за Розстріляне Відродження і за Голодомор з росіян нічим не змити.

І тут між росіянами проходить вододіл – між тими, хто не відчуває вини, і тими, хто не вигадє виправдань (“самі українці теж...”, “росіяни гинули теж”) і не закликає “хлопці, давайте жити мирно”, а без жодних застережень визнає колективну провину своєї нації перед українцями і кається перед ними. Ставлення до України є лакмусовим папірцем з виявлення нормальних російських людей і жижих аморальних москалів.

Зрозуміло, що покаяння – глибоко індивідуальна річ. Йдеться про вектор суспільної свідомості. Проте, щоб росіяни припинили виправдовувати катів і відчули жах і гіркоту від того, що скоїли їхні батьки і діди. Однак замість покаяння перед Україною та компенсації за завдану шкоду хоча б безкоштовними газом і нафтою... замість цього Росія намагається ізолювати і паралізувати Україну руками Януковича.

Не “пускать” Україну до Європи! Підім’яти її під грабнижницький “Митний союз”! Відібрати Крим і Донбас! Звести величезну багату країну до “галузі” путінської економіки, заснованої на круговій поруці, грабунку й корупції!

Мимоволі постає питання про психічну адекватність московської адміністрації, яка з холодним садизмом чекає, поки Україна остаточно задихнеться в її “братніх обіймах”. Про моральність московської адміністрації питання не постає вже давно...

І останнє. Чому багато культурних освічених росіян щиро вважають, що Україна – збіговисько недолугих “молодших братів”, що відбилися від рук, і їх треба повернути назад?.. Я не раз розмірковував над цією моральною проблемою.

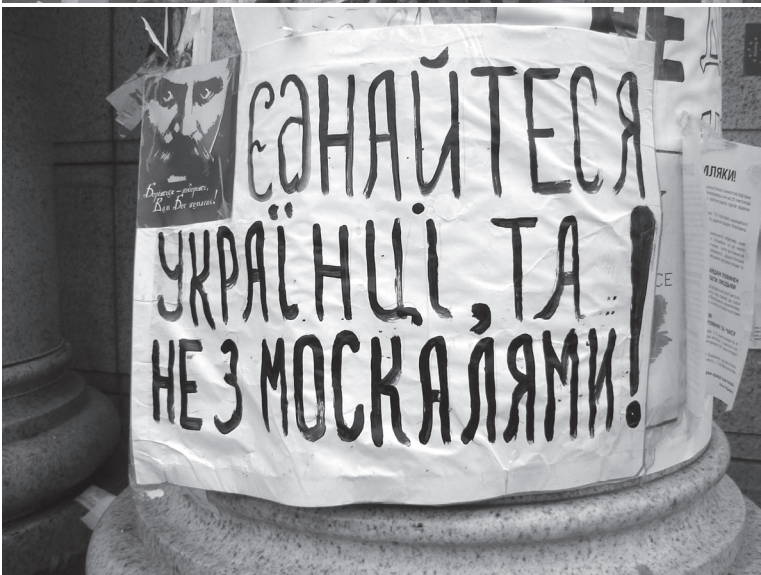
Мої висновки такі: російські люди знають, чие м’ясо з’їли, усвідомлюють, що і вони, і їхні батьки та діди зрадили Україну і зраджували її протягом усього життя, всі росіяни знають, що вже третє століття знавжають Україну і використовують її, сприймають як факт брехливу пропаганду про “єдиний народ”, вигаданий Катковим у 1863 році. Тому й огуджують Україну, вмирають від ненависті до неї, матюкаються і глумляться над Україною, качаються по підлозі в антиукраїнській істеричній піно коло рота, лицемірно-сльозливо тягнуть кишки з опонентів: “Ми – єдиний народ, ми так одне одного любимо, що відхід України – це удар по Україні та Росії”. Так чинять ті, хто намагається позбутися почуття провини, не вдаючись до покаяння. Замість останнього виникають ірраціональна контрагресія й українофобська істерика. Мовчати лише ті, в кого прокинулася совість.

“Ненависть в поєднанні з презирством, – писав Вольтер, – здатна струсити будь-яке ядро”. Виправдана ненависть до Росії розливається українськими просторами – і з ініціативи самої Росії. Чого домагаються московські українофоби всіх мастей? Презирства? За цим справа не стане.

Андрій БЕЗСМЕРТНИЙ-АНЗІМРОВ
2013 рік, під час подій на Майдані

Допоможіть пізнати історію Визвольної боротьби своїм друзям – передплатіть їм “Незбориму націю”

КНИЖКА ПРО ВИДАТНИХ УКРАЇНЦІВ

Творча спадщина Романа Ковалю – це більш як 50 книжок і безліч статей. Умовно її можна поділити на публіцистичну й історичну частини. Втім, за останні декілька років історична частина фактично витіснила публіцистичну. Колись Коваль писав, що шукав героїв, шукав ідеалів у сучасній політиці і не знаходив. Поринув у минуле і, як наполегливий скарбощук, знайшов величезні пласти забутих “митців і борців”. І вже десятиліття ці скарби через видання Ковалю стають набутком українців.

“Ковалі слова і жонглери словами”, – так називалася рецензія Петра Соколова на одну з публіцистичних збірок Ковалю, опублікована в журналі “Українські проблеми” на початку 1990-х. За цей час Коваль багато “накував”. А зараз кілька слів про книжку, котру перечитую вже вкотре. Про “Сто облич Самостійної України”. “Це книжка про праведників, з якими зі-

йшла моя життєва стежка – чи на мить, чи на все життя. Красівський і Лісовол, наприклад, увійшли в моє серце назавжди, а Степан Сапельяк спалахнув у ньому лише одного разу – на 3-му з’їзді Співки письменників, але і цей епізод закарбувався... Герої цієї книжки хоч і творили Українську державу, втім про них рідко почуєш по радіо чи телебаченню. Засоби масової дезінформації перебувають у руках наших історичних ворогів. Через них “висвітлюють” діяльність тих, хто допомагає розмити національне обличчя нашого народу, викривити його історію, спотворити характер. Ці т. зв. ЗМІ прищеплюють любов чи повагу до чужих авторитетів, чужої історії, чужої культури”, – зазначає в передмові автор.

І ось перегортаємо сторінки, вдивляємося в обличчя, світлі шляхетні образи наших сучасників, з якими ми ходили одними вулицями, дихали одним повітрям,

боролися за одну справу, яких пам’ятаємо, з якими знаємося. І про яких, завдяки новій книжці Ковалю, дізнається нове покоління. Перед очима читача постають учасники збройної боротьби, політв’язні, визначні, хоч і не визнані, українські звитяжці. Постає, які викликають захоплення і спонукають до наслідування.

Трудівники на українській ниві, орачі перелогів були не лише колись, у сивій давнині. Вони є і зараз. Тут і тепер. Просто деколи ми їх не помічаємо, вони не красуються на обкладинках глянцевого журналу, їх не запрошують на ток-шоу, вони не товчуться в передпокоях влади. І тисячу разів дякую панові Роману, який зібрав сотню достойників в один козацький гурт на сторінках своєї книжки і показав сучасникам приклад, людей, які “жили чесно і поступали праведно”. Слава героям!

Сергій ВЕРЕСЕНЬ

У ФІНАЛІ КОНКУРСУ НА ЗДОБУТТЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРЕМІЇ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ДОПУЩЕНО ТАКІ ТВОРИ

Юрій Буряк. Збірка поезій “Амальгама”.

Мирослав Дочинець. Романи “Криничар. Діаріюш найбагатшого чоловіка Мукачівської домінії” і “Горянин. Води Господніх русел”.

Костянтин Москалець. Збірка поезій “Мисливці на снігу”.

Юрій Щербак. “Час смертохристів”, “Час великої гри”.

Ірина Гаук. “Ілюстрована енциклопедія вірменської культури в Україні”.

Роман Коваль. Історичний нарис “Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею”.

Людмила Монастирська. Виконання провідних партій в оперних виставах Національної опери України в сезонах 2009 – 2013 років.

Фемій Мустафаєв. Музичний альбом “Тарас Шевченко. Солоспів” та концертні програми останніх років.

Любомир Медвідь. Цикл живописних творів “Ремінісценції”.

Людмила Мешкова. Цикл декоративних панно і керамічних портретів.

Василь Василенко (диригент-постановник), Марія Курочка (режисер-постановник), Людмила Стрельцова (хормейстер-постановник), Василь Рябенський (художній керівник проекту), Тетяна Плеханова (виконавиця партії Зенти). Опера “Летючий Голландець” Р. Вагнера в Донецькому національному академічному театрі опери та балету ім. А. Солов’яненка.

21 ГРУДНЯ У КИЄВІ ВІДБУЛИСЯ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АКАДЕМІЇ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Освятив Збори Патріарх Київський і всієї Русі-України Філарет. Благословивши прихильників євроінтеграції на українських майданах, патріарх висловив переконання: “Будемо боротися до кінця – переможемо”.

Ректор академії Микола Дубина привітав з народженням на майданах гідної нації, голос якої почули у світі. “Наука і освіта в Україні перебуває в занепаді, – як і економіка та сільське господарство, – сказав ректор. – Знизився рівень навчання в закладах вищої освіти. Влада усуває гідних і національно свідомих ректорів, а на їхнє місце ставлять людей, не зовсім відповідних. Над українською мовою глумляться на державному рівні. На офіційних заходах президент Янукович виступає недержавною мовою. І сором його не бере. Він діє як чужак. Погоджуюся з принципом: люби Україну, або забирайся геть! Попри несприятливі умови, внесок Академії наук вищої освіти України потужний. За сумою праць ми є провідною академією, але влада не використовує нашого потенціалу”.

Науковий секретар аграрного відділення академії, професор Володимир Литвин виступив із закликом зберегти селянство як клас, адже над ним нависла загроза зникнення, а доктор технічних наук, академік Іван Граб сказав, що багатьох українських науковців запрошують за кордон, “але ми лишаємося тут, хоч працювати науковцем в Україні – це подвиг”.

Загальні збори виключили зі своїх лав 17 академіків, які вже

4 роки не сплачують внески, прийняли у свої ряди 44 нових академіків, серед яких були доктор філософських наук, професор Криворізького національного університету Тетяна Цимбал і президент Історичного клубу “Холодний Яр” Роман Коваль.

Академіки одноголосно проголосували за проект резолюції, в якій підтримали народ, що повстав проти влади, яка спричинила занепад науки, освіти, судочинства, економіки, здачі національних інтересів та закликали заборонити “злочинні партії – партію регіонів і комуністичну партію”, а також наголосили на важливості “плекати готовність до боротьби”.

Історичний клуб “Холодний Яр”

ПАМ’ЯТНИК ЯКОВУ ГАЛЬЧЕВСЬКОМУ

Про боротьбу полковника Якова “Орла”-Гальчевського Роман Коваль писав у книжках “Отамани Гайдамацького краю: 33 біографії”, “Отаман святих і страшних”, “І нарекли його отаманом Орлом”, а Кость Завальнюк висвітлює героїчний шлях подільського отамана в історичних дослідженнях “Ліцарі волі”, “Провісники волі”, “Яків Гальчевський у документах епохи”. І ось у рідному селі отамана з ініціативи Вінницького козацького полку ім. Івана Богун та за підтримки членів ВО “Свобода” і НРУ відкрито пам’ятник

Урочисте відкриття пам’ятного знаку герою Визвольних змагань 1917 – 1920-х років відбулося 30 листопада 2013 р. в селі Малинівка Літинського району Вінницької області.

Меценатом проекту є отаман Вінницького козацького полку ім. Івана Богун – Володимир Воловдюк, а скульптор Анатолій Бурдейний виконав роботу безкоштовно. Безпосередньо на земельній ділянці працювали Віктор Саранча, Петро Пліщинський від ВО “Свобода”, Валерій Кривий від НРУ, Михайло Рюхов і В’ячеслав Воеводін

від Вінницького козацького полку ім. Івана Богун.

З вітальним словом до земляків і гостей звернувся голова Подільського центру прав людини Михайло Бардин, скульптор Анатолій Бурдейний, почесний голова Вінницької обласної “Просвіти” ім. Тараса Шевченка Леонід Філонов і кандидат історичних наук Кость Завальнюк. “Цей пам’ятний знак свідчить про те, що ми не забули про подвиг наших батьків і дідів, – сказав Костянтин Завальнюк. – Яків Гальчевський – не тільки воєн, а й педагог, автор спогадів кни-

жок “Проти червоних окупантів” і “З воєнного нотатника”. Наступного року Історичний клуб “Холодний Яр” планує видати історіософічну працю Якова Гальчевського”.

Літинські хлопці й дівчата, пишаючись своїм земляком, виявили бажання стати козаками. Посвячення провів курінний полку Олександр Бугай, голова Молодої подільської січі Валентина Шпак і краєзнавець Олександр Роговий.

Щиро дякуємо голові Малинівської сільської ради Олегу Головащенко за сприяння в побудові пам’ятника!

ВОНА ЗАПОВІЛА НАМ ЛЮБИТИ УКРАЇНУ

Галина Іванівна Осадча народилася 5 травня 1919 р. в селищі Гостомелі на Київщині, здобула фах лікаря. Рятувала людей у Сибіру, на рідній Київщині і з 1953 року й до виходу на пенсію – в Києві. Пані Галина написала кілька книжок з історії Гостомеля і свого роду. Зокрема, книжку “Літав Орлик, літав мужній” про свого земляка і сусіда полковника Армії УНР Федора Артеменка, більше відомого як отаман Орлик. Мати і дядьки Га-

лини Іванівни змалку дружили з Федором. Згадували, що він уже в дитинстві виявив організаторські здібності, схильність до військової справи.

Свободівець із Гостомеля Олександр Друк зацікавився долею своєї родички Ганни Осадчої, яку, за переказом, забрав отаман Орлик. Галина Іванівна розповіла, що Ганна Осадча була таємним агентом розвідки Орлика, 20-річною пішла до повстанців і загинула в бою.

На державні свята Галина Осадча вивішувала на балконі синьожовтий прапор.

Галина Іванівна прожила 94 роки. Останнім днем її життя стало 22 листопада 2013 року.

Свій заповіт нам вона висловила віршем Володимира Сосюри “Любіть Україну”.

Анатолій ЗБОРОВСЬКИЙ, директор Ірпінського історико-краєзнавчого музею

ПОДВИГ КИЇВСЬКОГО БОКСЕРА

У часи ССРС талановитим боксерам з України світила перспектива, лише коли вони погоджувалися переїхати до Москви.

Один наш "тяж" на прізвище Майдах, студент фізико-математичного факультету Київського державного університету, вперся і, попри пропозицію Федерації боксу, до Москви не поїхав. Кажали, що причиною його перемог на рингу було застосування якихось математичних формул. До Москви ж не поїхав, бо заробляв чималі гроші в картярських іграх. І тут, ніби, допомогли йому математичні здібності.

Однак феноменальні успіхи в картах підірвали підвалини збагачення – ніхто не мав бажання суперничати з ним. Утративши заробіток, пішов працювати в ресторан "Метро" "вишибалою".

У Києві саме завершувався чемпіонат ССРС з боксу.

Перед фінальними поєдинками спортсмени мали день відпочинку. Боксери з Москви вирішили провести його в ресторані "Метро". "Відпочили" добряче.

Виходячи із закладу, образили старенького гардеробника. Майдах вступився за нього. Боксери з матюочням накиннулися на юнака, але той несподівано розкидав їх.

Та один "тяж" виявився міцним горішком. Він уже перемігав, але, на своє нещастя, вирішив перестрибнути через "прилавок", – щоб швидше добити противника.

І тут Майдах завдав прямого удару врозріз зустрічного кроса. І, як кажуть спортивні коментари, – у "тяжа" тріснуло одразу дві мандібули (щелепи).

Наступного дня на ринг він не вийшов. Не взяли участь у фіналі і його колеги зі збірної РСФСР...

Від тюрми Майдах врятували численні свідки. Суд хотів застосувати до героя статтю про перевищення самозахисту. Але як можна перевищити самозахист проти зграї п'яних боксерів!

Навіть у гіпсі Майдах стояв на сторожі. А перед ним – море вболівальників! Люди вкотре радісно переповідали подробиці побоїща.

Мені здається, що настав час поставити Майдаху пам'ятник.

Тим більше, що звільнилося місце навпроти Бессарабки. Слава героям!

Богдан ЖОЛДАК,
член Національної спілки
письменників України

Початок на 1-й сторінці.

18 січня 1957 р. помер археолог та етнолог Вадим Шербаківський.

19 січня 1960 р. помер Микола Угрин-Безгрішний, підстаршина УСС, сотник УГА, голова Рогатинського повітового осередку УВО, сотник дивізії "Галичина", журналіст, прозаїк, поет, історик, видавець, фотограф, педагог.

20 січня 1897 р. народився Євген Маланюк.

20 січня 1912 р. народився Григорій Гайдей-"Лев", районний провідник ОУН Заставнівщини на Буковині.

21 січня 1803 р. помер останній гетьман України Кирило Розумовський.

21 січня 1919 р. в Хусті Всенародні збори ухвалили приєднати Закарпаття до УНР.

21 січня 1879 р. народився Володимир Сінклер, Генерального штабу генерал-поручник Армії Української Держави і Армії УНР.

21 січня 1970 р. помер Северин Байгерт, німець, поручник УГА і Армії УНР, правник, агроном, заступник голови Військової управи дивізії "Галичина".

21 січня 1978 р. на знак протесту проти російської окупації спалив себе Олексій Грінк.

22 січня 1895 р. народився Степан Волинець, підхорунжий УСС, старшина УГА, вчитель, посол до польського сейму, редактор газети "Українські вісті", 2-й заступник канцелярії Військової управи дивізії "Галичина".

22 січня 1918 р. Центральна Рада проголосила самостійність УНР.

НАШІ У ПРАЗІ

15 грудня на Вацлавській площі, біля підніжжя пам'ятника св. Вацлаву, відбулося народне віче на підтримку Київського євромайдану. На акції зібралося близько 400 осіб. Окрім українців, були чехи, білоруси та грузини. Присутні скандували: "Революція!", "Київ, майдан, ми з тобою!", "Януковича в відставку!"

Вів мітинг активіст ВО "Свобода" Олег Зайнуллін. На мітингу

У РЕДАКЦІЇ ЧЕРЕЗ "НОВУ ПОШТУ" МОЖНА ПРИДБАТИ ТАКІ КНИГИ

Книжки можна придбати і через "Нову пошту", попередньо переказавши кошти на картку Романа Ковалю у Приватбанку: 5168 7553 0902 9011.

Переславши гроші, просимо зателефонувати до редакції, повідомити про переказ, замовити книжки, вказавши куди і кому надсилати книжки. Повідомлення можна зробити й електронним листом на адресу редакції. Врахуйте, що, окрім вартості книжки, замовник оплачує й доставку.

ГАЗЕТА "НЕЗБОРИМА НАЦІЯ" В ІНТЕРНЕТІ
HTTP://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/

У редакції через "Укрпошту" можна придбати такі книги:
(ціну вказано, враховуючи вартість пересилки книг поштою):

"Крізь павутиння змосковщення" Романа Ковалю – 57 грн.
"Шевченкіана Михайла Гаврилка" Романа Ковалю – 67 грн.
"100 облич Самостійної України" Романа Ковалю – 62 грн.
"Свято, що кличе до бою. Вшанування героїв Холодного Яру" – 65 грн.
"Історія України-Русі" Миколи Аркаса (2-ге, краківське, видання) – 69 грн.
"Документальний двосерійний фільм "Стеком і шаблею" – 45 грн.
"Чорний Ворон: п'ять біографій" Романа Ковалю – 34 грн.
"Іван Ремболович" (2-ге видання) Романа Ковалю – 75 грн.
"Холодний Яр" Юрія Горліса-Горського – 77 грн.
"Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею" Романа Ковалю – 145 грн.
"Кармелоки. До історії Запорозького полку ім. отамана Я. Кармелока Армії УНР" – 42 грн.
"Ми ще повернемося!" Юрія Горліса-Горського – 79 грн.
"Тиха війна Рената Польового" Романа Ковалю – 130 грн.
Книжки можна придбати, попередньо переказавши кошти електронним переказом на ім'я Р. М. Ковалю, вул. Курська, 20, пом. 14, Київ, 03049.

Ювілеї і дати СІЧЕНЬ

22 січня 1919 р. в Києві проголошено Акт злуки всіх українських земель в одну державу.

22 січня 1984 р. помер Остап Поляків-Сквирський, поручник Армії УНР, учасник Першого зимового походу Армії УНР, співак і соліст Львівської опери, хорунжий дивізії "Галичина", учасник битви під Бродами, підпільник, актор театру Володимир Блавацького.

23 січня 1921 р. москалі вбили композитора Миколу Леонтовича.

23 січня 1947 р. загинув Микола Арсенич, референт СБ Проводу ОУН, лицар Золотого хреста заслуги.

23 січня 1968 р. помер Микола Неганів, старшина Армії УНР і дивізії "Галичина".

25 січня 1942 р. на російській каторзі загинув Агатангел Кримський.

25 січня 1967 р. помер бандурист Семен Власко.

26 січня 1881 р. народився Михайло Пастушенко, сотник Армії УНР і дивізії "Галичина".

26 січня 1892 р. народився Григорій Яковенко, член Холодноярського повстанського.

26 січня 1979 р. помер Богдан Питлик, хорунжий УГА, старшина дивізії "Галичина", доктор медицини.

27 січня 1839 р. народився Павло Чубинський, автор слів українського гімну "Ще не вмерла України".

27 січня 1860 р. вийшов друком повний "Кобзар" Тараса Шевченка.

виступили Оксана Івасюк, доцент Чернівецького університету, сестра Володимира Івасюка; письменник Ігор Померанцев, поет Всеволод Терешкун, громадський активіст Михайло Топоров, учасники творчого колективу "Родина" Йосип Климович та Ярослав Дмитрах, секретар товариства "Українська ініціатива в ЧР" Богдан Райчиненко, Іванка Ілленко, чеський політик Павел Свобода.

17 грудня відбулося віче біля Посольства України, що в празькому районі Дейвіце. Головна вимога де-

27 січня 1981 р. помер Лавро Кемпе, козак полку Чорних запорожців Армії УНР, режисер, актор.

28 січня 1897 р. народився Іван Ремболович, підполковник Армії УНР, сотник дивізії СС "Галичина".

28 січня 1918 р. загинув від московської кулі командувач 1-ї Української дивізії Яків Гандзюк.

28 січня 1929 р. почався 1-й Конгрес українських націоналістів, на якому було створено ОУН.

29 січня 1888 р. народився Гнат Порохівський, полковник Армії УНР, журналіст.

29 січня 1900 р. створено Революційну українську партію.

29 січня 1918 р. відбувся бій під ст. Крути між Студентським курнем та російським військом Михайла Муравйова.

30 січня 1887 р. народився Стефан Котилів, отаман (майор) УГА, командир 30-го полку дивізії "Галичина".

30 січня 1895 р. народився Петро Дяченко, генерал-хорунжий Армії УНР.

30 січня 1962 р. помер чотар УСС, верховний отаман Українського Пласту Северин Левицький.

31 січня 1648 р. на Запорозьку Січ прибув Богдан Хмельницький.

31 січня 1918 р. помер Іван Пулюй, винахідник променів, названих пізніше рентгенівськими.

31 січня 1949 р. загинув полковник Олексій Гасин. "Лицар", шеф Головного штабу УПА.

монстрантів – "Ні таможенному союзу з Росією". Ніхто з представників посольства до людей не вийшов. Це вже не вперше посол Борис Зайчук ігнорує громадян України. Постає питання – навіщо нам такий посол?

19 грудня білоруські активісти провели на Старомеській площі Праги мовчазну акцію протесту проти злочинів режиму Лукашенка. Празькі українці взяли в ній участь. Свобода народам! Свобода людям! Ці гасло УПА об'єднують нас і сьогодні.

Українці
з минулого

СОСІДКО Григорій
(1.01.1893, с. Велика Данилівка, тепер у межах Харкова – 27.11.1968, Торонто). Військовий діяч, художник, артист, режисер, театральний декоратор, редактор; командир Богунського куреня 1-ї Запорозької дивізії, командир сотні зв'язку "Галичина"; військові звання – підполковник Армії УНР, сотник дивізії "Галичина".

Нагороджений Золотою Георгіївською зброєю. Учасник походу Кримської групи полковника П. Болбочана на Крим. На станції Проскурів більшовики "в огидний спосіб замордували" його дружину, помічницю лікаря санітарного потяга. Трирічного сина взяли на виховання селяни. З 1922 р. жив у Сокалі, грав у місцевому аматорському театрі. Одружився вдруге. У червні 1943 р. разом із сином Романом вступив до дивізії "Галичина".

ЗГАДАЄМО

РОМАНЧЕНКО Михайло

(11.01.1893, с. Сахнівка Чернігівської губ. – 1948, м. Новий Ульм, Німеччина). Військовий діяч, інженер-гідротехнік; командир кулеметної сотні 8-го Чорноморського полку 3-ї Залізної дивізії, сотні 6-ї Січової стрілецької дивізії; військове звання – майор Армії УНР. Закінчив Чернігівську гімназію та Чугуївську піхотну школу.

Під час червневих боїв 1919 року під Вапняркою Михайло Романченко "загнався зі своєю тачанкою далеко у ворожі лави червоних", згадавав його товариш І. Лий. На нещастя, його кулемет залявся. Ворожа кіннота оточила тачанку, намагаючись взяти сотника в полон. Але Романченко відстрілювався з револьвера. Відкрили вогонь і більшовики. Фірман та обслуга були забиті, а тяжко поранений Романченко впав на дно тачанки. Перелякані коні гнали в бік наших позицій. "У цей момент на фірманку скочило двох большевиків, один намагався завернути коні, другий кинувся до кулемета". Романченко, хоч і важко поранений, пострілами вбив напасників. А коні в божевільному галопі внесли сотника у наші лави. "Цей приклад відваги був відмічений у наказі по Армії УНР".

Після поразки Армії УНР Михайло Романченко був інтернований у таборах, з яких виїхав до ЧСР, де 1929 р. у Подєбрадах закінчив Українську господарську академію. У Подєбрадах Михайло

Романченко організував майстерню з виробу бандур.

Кулю, яку дістав під Вапняркою, носив у грудях 29 років. Лікарі відмовлялися робити операцію, яка могла коштувати йому життя. І все ж, 1948 року, перед виїздом до США, ветеран погодився на операцію, внаслідок якої і помер у шпиталі.

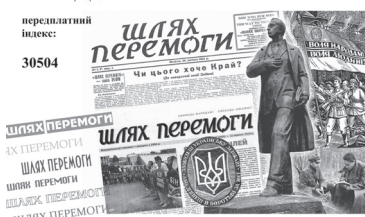
Друзі характеризували Михайла Романченка як "хороброго воюка-патріота і як кришталевих честот громадянина та побратима". Вічна пам'ять!

Л-ий І. Майор Михайло Романченко (Пам'яті незабутнього побратима по 6-й Стр. дивізії) // Дороговказ: Орган воєнної думки і чину. – Торонто, 1965. – № 8 (27). – Вересень – грудень. – С. 24.

ЩИРО ДЯКУЮ ЗА ПОЖЕРТВУ
ІГОРЕВІ ГАВРИШИШИНУ, ІГОРЕВІ СМЕТАН-
СЬКОМУ І СВІТЛАНІ МИРОНЧАК

ДЯКУЄМО! НА ПАМ'ЯТНИК МИХАЙЛОВІ ГАВРИЛКУ В БОЛЕХОВІ ПОЖЕРТВУВАЛИ ПЕРЕДПЛАТНИКИ "НЕЗБОРИМОЇ НАЦІЇ" БОГОДАР ШЕЙКО (500 ГРН.), МИХАЙЛО КАЙЛО (50 ГРН.), С. САСОВО, ЗАКАРПАТТЯ), АНДРІЙ БАРКОВ (40 ГРН., КИЇВ) ТА ІВАН ЛИЧКО (15 ГРН., КИЇВ).

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЧАСОПИС

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
"НЕЗБОРИМУ НАЦІЮ"

Її редактор Роман Коваль – дослідник Визвольної боротьби українців за свою державу у 1-й половині ХХ століття. Відтак ця газета – про долі Українських січових стільців, воєнків Галицької армії, Армії УНР, повстанських отаманів та їхніх козаків, Карпатську Січ, ОУН, УПА, а також про кобзарів, українських письменників, нові книжки про Визвольну боротьбу, які видає Історичний клуб "Холодний Яр".

Газета виходить 1 раз на місяць. Ціна – 17.34 грн. на рік. **Передплатний індекс – 33545.**

Редактор
Роман Коваль

Верстка
Євген Коваль

Коректор
Оксана Жованик

Інформаційне забезпечення
Микола Владзімірський

Технічний директор
Петро Билина

Адреса для листування та поштових переказів
03049, Київ,
вул. Курська, 20, пом. 14.
Тел./факс: 242-47-38
koval_r@ukr.net
kovalroman1@gmail.com

Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти.

Видання зареєстровано 28.12.1993 р. у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження. Серія КБ №325.

Наклад 2500 примірників. Видруковано 27.01.2014 р.

Засновник
Роман Миколайович Коваль

Допоможіть пізнати історію Визвольної боротьби своїм друзям – передплатіть їм "Незбориму націю"